

IWAN VAN DUREN

DINGEN

| DIE JE WETEN |
| MOET OVER |

FEYENOORD

UITGEVERIJ BRANDT

INHOUD

Voorwoord / Tot Slot 11

OVER FEYENOORD 15

- 1 In alles de eerste 15
- 2 De beste van Nederland? 17
- 3 Het populairst? 18
- 4 De oprichting 20
- 5 De naam Feyenoord 21
- 6 Het shirt en het logo 22
- 7 De ster op het shirt 23
- 8 Het clublied 24
- 9 Voetbalhoofdstad van Nederland 28
- 10 Sportclub Feyenoord 31
- 11 De vrouwen 32
- 12 Nummer 12 35

FEYENOORDSCHOOL 37

- 13 De jeugdopleiding 37
- 14 Varkenoord 39
- 15 1908 41
- 16 Jong Feyenoord 43

- 17 Welke beroemde Feyenoorders kwamen uit de eigen jeugd? 44

STADIONS 47

- 18 Het Afrikaanderplein 47
19 Kromme Zandweg 48
20 De Kuip 50
21 Het veld 52
22 De Kuip en Oranje 54
23 De Kuip en Europese finales 56
24 De Kuip gered 58
25 De Kuip en evenementen 61

EUROPEES VOETBAL EN DE GEBOORTE VAN HET LEGIOEN 63

- 26 De allereerste echte Europese wedstrijd 65
27 1962 Düsseldorf 67
28 1962 De invasie van Antwerpen 68
29 1963 Lissabon 70
30 1965 Feyenoord – Real Madrid 1-0 72
31 1969 Feyenoord – AC Milan 2-0 74
32 1970 Celtic – Feyenoord 1-2 76
33 1970 Feyenoord – Estudiantes de la Plata 1-0 79
34 1974 Feyenoord – Tottenham Hotspur 2-0 81
35 2002 Feyenoord – Borussia Dortmund 3-2 83
36 2022 AS Roma – Feyenoord 1-0 85
37 2022 Feyenoord – Lazio Roma 1-0 88

ANDERE ONVERGETELIJKE WEDSTRIJDEN 90

- 38 1980 Feyenoord – Ajax 3-1 90
39 1991 PSV – Feyenoord 0-1 92
40 1993 FC Groningen – Feyenoord 0-5 94
41 2019 Feyenoord – Ajax 6-2 96
42 2023 AS Roma – Feyenoord 4-1 99

BEROEMDE SPELERS 101

- 43 Wim Jansen (1946-2022) 102
44 Willem van Hanegem (1944) 105
45 Coen Moulijn (1937-2011) 107
46 Cor van der Gijp (1931-2022) 109
47 Rinus Israel (1942) 110
48 Ove Kindvall (1943) 111
49 Puck van Heel (1904-1984) 112
50 Dirk Kuyt (1980) 114
51 Pierre Van Hooijdonk (1969) 116
52 Johan Crujff (1947-2016) 117

TOPSCHUTTERS 120

- 53 De topschutters 120
54 Nationale topscorers 122

ORANJE 125

- 55 Feyenoorders in Oranje 125
56 De Oranjeblues 128

CULTHELDEN 129

- 57 József Kiprich (1963) 129
- 58 Christian Gyan (1978-2021) 130
- 59 Mike Obiku (1968) 132

DE GROOTSTE TRAINERS 135

- 60 Wie won de meeste prijzen? 136
- 61 Ernst Happel (1925-1992) 137
- 62 Willem van Hanegem (1944) 139
- 63 Giovanni van Bronckhorst (1975) 140
- 64 Wim Jansen (1946-2022) 142
- 65 Arne Slot (1978) 144

CLUBICONEN 147

- 66 Gerard Meijer (1935) 147
- 67 Fred Blankemeijer (1926-2010) 149
- 68 Gerard Kerkum (1930-2018) 150
- 69 Leen van Zandvliet (1919-1999) 152
- 70 Cor Kieboom (1901-1982) 155
- 71 Jorien van den Herik (1943) 157
- 72 Jan Boskamp (1948) 159

DE BUITENLANDERS 162

- 73 De eerste buitenlanders 162
- 74 Paradijsvogels 164
- 75 Hoeveel buitenlanders speelden er voor Feyenoord? 166

TRANSFERS 169

- 76 Recordverkoop 169
- 77 Wie was dan de duurste aankoop aller tijden? 171
- 78 Altijd geldtekort 172

DIEPTEPUNTEN 175

- 79 UT Arad 175
- 80 Het seizoen 1977/78 176
- 81 Beverwijk (onder andere) 178
- 82 10-0 181
- 83 8-2 183
- 84 Gevallen kameraden in de oorlog 184

DE KLASSIEKER 187

- 85 Waarom Ajax? 187
- 86 Waar komt de rivaliteit vandaan? 189
- 87 De eerste Feyenoord – Ajax 190
- 88 Waarom mogen er geen uitsupporters mee? 192
- 89 De nieuwe Klassieker 193
- 90 Spelers die van Feyenoord naar Ajax gaan of andersom? 195
- 91 De vergeten finale 197

DE DENNENAPPEL EN ANDERE BEKERS 199

- 92 De 2-3 199
- 93 De KNVB-beker 200

94	De Supercup (ook wel de Johan Cruijff-schaal genoemd)	202
95	De Coolsingel	204
96	De derby	206
97	De echte kracht van Feyenoord	208
98	Open dag en helikopter	209
99	Stadion Sportnieuws	211
100	De lichtmasten	214
101	Tot het graf	216

WE HEBBEN HEM! 217

WOORD VAN DANK 221

OVER DE AUTEUR 223

VOORWOORD / TOT SLOT KAMERADEN!

Tot Slot. Vreemde woorden voor een begin van een boek. Tot Slot slaat natuurlijk op de trainer die ons zoveel geluk bracht, ineens was alles anders. Zelden hebben we zo genoten van onze club als deze jaren. Maar denk nou alsjeblieft niet dat dit normaal is. Voor Arne Slot kwam, was het meestal niet echt leuk om Feyenoord-supporter te zijn. Gedurende het schrijven van het boek dwaalden mijn gedachten regelmatig af naar mijn jeugd, eind jaren zeventig, toen het hele gezin Van Duren iedere verjaardag van zoonlief met de oude Volvo vanuit de Achterhoek naar wedstrijden van Feyenoord reed. Het was het vaste verjaardagscadeau. Ze zullen er weinig van hebben gesnapt. We zagen Feyenoord met 0-3 verliezen van psv, we zagen Feyenoord met 4-1 verliezen in Amsterdam. Ik was in en in verdrietig maar toch wilde ik steeds weer. En de kleine Iwan werd alleen maar fanatieker.

De Kuip was mijn thuis en dat is het nog steeds. Feyenoord werd in mijn eerste seizoen tiende, in De Kuip zaten per wedstrijd nog geen 10.000 men-

sen. Nu, een halve eeuw later, is ons stadion standaard stijf uitverkocht en winnen we overal. Dus beste kameraad of kameraadje, besef goed dat wat er deze jaren gebeurt allesbehalve gewoon is. Sterker nog, we kunnen het nog steeds amper geloven. Vanaf het moment dat de eerste letters van dit boek op het scherm kwamen, begon Feyenoord te winnen, veegde onze club tegenstanders van het veld en eindigde tot verbijstering van velen gewoon op de Coolsingel. Daar is niks gewoons aan. Ga maar na, we mogen dan de beste supporters hebben, in deze hele eeuw waren we pas één keer kampioen geworden. Geen wonder dat mijn zoon Pax op zijn zesde al voorzichtig begon te informeren waarom wij een Feyenoord-familie zijn. En nu is hij kampioen. En mochten we in de lente van 2023 volmondig ja antwoorden op de vraag of Feyenoord de beste club van Nederland is. Landskampioen. Zo mag iedere Feyenoorder zich noemen vanaf die mooie dag in mei 2023 waarop Feyenoord kampioen van Nederland werd. Op het schoolplein, in de kantine, op kantoor, in de gevangenis. Dit boek is voor jullie allemaal, maar voor één kleine man in het bijzonder. Een boek over mijn grote liefde Feyenoord voor mijn andere grote liefde, mijn zoon Pax. Papa had al zoveel boeken geschreven, of ik er eens een voor hem wilde schrijven.

Wij zijn natuurlijk niet de enige Feyenoord-familie. Regelmatig rolt het 'Wij zijn Feyenoord' van

de tribunes bij onze club. En zo is het ook. Spelers komen en gaan, maar supporter ben je voor het leven. Je kunt van woonplaats, echtgenoot, werk of tegenwoordig zelfs van geslacht veranderen. Eén ding blijft geruststellend zeker, Feyenoorder ben je voor je leven. Onze supportersclub telt al meer dan 100.000 leden. Nederland telt meer dan een miljoen Feyenoord-aanhangers. Dit boek is voor jullie allemaal, heel veel leesplezier!

Iwan van Duren, mei 2023

OVER FEYENOORD

1 IN ALLES DE EERSTE

15

Feyenoord is dan wel stokoud, maar nog nooit was de club in maart koploper van de Eredivisie, bij de laatste vier in het KNVB-bekertoernooi en nog steeds actief in Europa. In het seizoen 2022/23 werd het met de maand gekker. Mensen waren halverwege februari nog niet uitgepraat over de 35 schoten op het doel van PSV of een paar dagen later werd er 50 keer op doel geschoten tegen NEC, een nieuw Nederlands record. Niet veel later won Feyenoord voor het eerst sinds 1961 als koploper in Amsterdam en onder leiding van Arne Slot boekte Feyenoord een recordaantal overwinningen in Europa. Zelden in de geschiedenis was het zo leuk om Feyenoorder te zijn.

Aanvoerder Orkun Kökçü zei naar aanleiding van het verbreken van het record voor de meeste schoten op doel per wedstrijd: 'Vijftig? De eerste keer in Nederland? Nou ja dat weet je, Feyenoord is overal de eerste in, daar staan we om bekend.'

In Rotterdam moeten ze altijd een beetje lachen om dat opgewonden gedoe rond Ajax. Er was deze eeuw echt maar één club die een Europese cup won. Dat was Feyenoord in 2002. En wat scheelde het weinig of ze hadden het in 2022 weer geflikt. Want Feyenoord was toch in alles de eerste.

16 Feyenoord won in 1970 als eerste Nederlandse club de Europa Cup 1, die we nu beter kennen als de Champions League, in datzelfde jaar won Feyenoord zelfs als eerste Nederlandse club de Wereldbeker. In 1974 was het de eerste Nederlandse winnaar van de UEFA Cup, en tekende ook voor het Nederlandse debuut in de Europa Conference League. Voor Feyenoord werd de Conference League het achtste Europese toernooi waar het aan deelnam, na de Europa Cup 1, de Champions League, de Jaarbeursstedenbeker, de UEFA Cup, de Europa League, de Europa Cup voor Bekerwinnaars en de Intertoto Cup. Dat is een Nederlands unicum. Tellen we ook het duel om de Europese Super Cup en de strijd om de Wereldbeker mee, dan heeft Feyenoord zelfs een Europees record in handen met deelnames aan tien verschillende clubtoernooien. Ajax zit daar met negen toernooien trouwens niet ver vanaf, psv zal moeten leven met het feit dat het nooit zijn opwachting maakte in de strijd om de Jaarbeursstedenbeker. De andere Nederlandse clubs staan niet op de foto. AZ is *best of the rest* met deelnames aan zeven toernooien.

2 DE BESTE VAN NEDERLAND?

Jazeker, wij zijn de beste club van Nederland. Maar... de beste club is natuurlijk eigenlijk de club die het vaakst kampioen is geworden. En hoewel we wel een van drie clubs zijn die vanaf de oprichting van de Eredivisie altijd op het hoogste niveau speelden, zijn er twee clubs die vaker kampioen werden.

17 Maak je geen zorgen: er zijn heel veel redenen om trots te zijn op Feyenoord. Het beste veld. Het mooiste stadion. De beste supporters. Allemaal helemaal waar. Maar op het veld is Feyenoord, zo eerlijk moet je zijn, qua prestaties sinds de start van de Eredivisie simpelweg de nummer drie van Nederland. Ajax en psv doen het al heel lang veel beter en dat is best frustrerend. En eerlijk is eerlijk: deze eeuw is het Legioen niet bepaald verwend als het op prijzen aankomt. Sinds 1999 werd Feyenoord tot seizoen 2022/23 welgeteld één keer landskampioen. Net zo vaak als AZ en FC Twente. 'Feyenoorder ben je niet voor je lol,' was een veelgehoorde opmerking in die jaren. De rest van de landstitels werden verdeeld tussen Amsterdam en Eindhoven.

Daartegenover staat dan weer dat Feyenoord deze eeuw als enige Nederlandse club een Europese beker wist te pakken. En als enige club twee Europese finales wist te halen. Sterker nog, het was de

laatste club die in een Europese finale stond in 2022. En ja, ze mogen in Amsterdam en Eindhoven bogen op veel meer landstitels, echte liefde gaat natuurlijk niet alleen over het winnen van prijzen.

3 HET POPULAIREST?

18

Hoe meet je populariteit? Er zijn verschillende manieren van rekenen. In januari 2023 telde Het Legioen (zo worden de supporters van Feyenoord genoemd) 76.000 leden en dan heb je de Kameraadjes natuurlijk, de supportersvereniging voor de kinderen van nul tot vijftien, goed voor 36.000 leden. Opgeteld dus 112.000. Cijfers waar iedere politieke partij en voetbalclub in Nederland jaloers op is.

Van oudsher zijn Feyenoord en Ajax de twee populairste clubs van Nederland. *By far*. Ze spelen natuurlijk ook niet voor niets in de grootste stadions van Nederland. Op wedstrijddagen komen de supporters uit alle hoeken van Nederland. Bij uitwedstrijden zijn de vakken voor bezoekers steevast uitverkocht en ook in Europa reizen duizenden supporters hun club achterna. Ook in 2022/23, het tweede seizoen van Arne Slot, was iedere wedstrijd uit en thuis volledig uitverkocht.

De club werd opgericht in een tijd dat voetbal nog vooral iets was voor de rijkere mensen. Arbei-

ders met weinig geld waren niet echt welkom, maar toen kwam daar ineens een club in een van de armste wijken van Nederland. Rond het veld was het druk en de sfeer was er heel anders dan bij de deftige clubs. Feyenoord werd zo populair dat het dertig jaar na de oprichting het grootste stadion van Nederland kreeg. Dat is het stadion waar de club nog steeds in speelt. Bij de openingswedstrijd tegen het Belgische Beerschot zaten er 40.000 toeschouwers, op dat moment een record.

Toen Feyenoord in de jaren zestig Europese wedstrijden ging spelen, reisden er soms wel 30.000 mensen mee. Ze gingen met de bus naar Antwerpen, met de boot naar Lissabon en ze reisden Feyenoord achterna naar Milaan, voor de finale van 1970.

Maar ook als het minder gaat met de club, is het bijna onmogelijk kaarten te krijgen. Dat zegt natuurlijk wel heel veel. Er wordt vaak gezegd dat Feyenoord-supporters vele malen trouwer, loyaler en fanatieker zijn dan die van Ajax. De liefde zit nergens dieper dan in Rotterdam. De emoties lopen nergens zo hoog op als in Rotterdam. Voetbal lijkt hier allerminst de belangrijkste bijzaak in het leven.

19

4 DE OPRICHTING

20

Er gaan weleens lijstjes rond met de meest gebruikte wachtwoorden in Nederland. In de top 10 staat standaard 'Feyenoord'. Niet echt handig natuurlijk, maar het zegt wel veel. Zelf had ik heel lang Tomason, de naam van een van mijn favoriete spelers. De cijfercombinatie 1908 is een veelgebruikte pincode. Je ziet het jaartal ook op sweaters, shirts en andere parafernalia. Dus deze moest je eigenlijk al weten, maar voor de zekerheid: Feyenoord werd opgericht in 1908. Toen reden net de eerste auto's rond en omdat die zo hard gingen werd er door de regering besloten dat er een maximumsnelheid van 10 kilometer per uur moest komen binnen de bebouwde kom. Dan weet je een beetje hoe lang dat geleden is.

Op 30 december 2008 onthulde oer-Feyenoorder Fred Blankemeijer op de hoek van de Damstraat en de Persoonshaven, in de wijk Feijenoord, een replica van een gevelsteen. Die markeert de plaats waar vroeger café De Vereeniging van Jaap Keizer stond. Op 19 juli 1908 werd in dat café voetbalclub Wilhelmina opgericht. De naam werd snel veranderd in Celeritas en in 1912 kreeg de club weer een nieuwe naam: Feijenoord, r.v.v. Feijenoord om precies te zijn.

5 DE NAAM FEYENOORD

21

Niets is mooier dan dat ene woord: Feyenoord. Je kent het lied vast wel. Maar waarom heet onze club eigenlijk Feyenoord? En is het nou met puntjes op de ij? Of met een y? Net als clubs als Chelsea uit Londen en Anderlecht uit Brussel is Feyenoord simpelweg vernoemd naar de wijk waar het uit voortgekomen is. Niet met een y maar met een ij met puntjes. Op een kopie van een stadsplattegrond uit de zeventiende eeuw staat het eiland Feijenoord genoteerd als Fyen Noort. Op dit eiland was vroeger de executieplaats van Rotterdam en het Pesthuis. Kortom een plaats waar je liever niet kwam. In de eeuwen daarna trokken er vele arme en werkloze Brabanders en Zeeuwen naartoe, die het zware handwerk in de havens op zich namen. Een gebied waar flink op neer werd gekeken door 'echte' Rotterdammers, en dat pas mede door eerst de voetbalclub en later dat mooie stadion op de kaart werd gezet. Toen de club ook Europees naam ging maken, veranderde het bestuur 'met het oog op de internationale contacten' de ij in een y. Het stadion hanteert tot de dag van vandaag nog steeds de oude naam. De letters 'Stadion Feijenoord' kunnen je niet ontgaan als je het stadionplein op loopt of met de trein langs het stadion zoekt. De wijk Feijenoord is anno 2023 trouwens nog steeds een van de armste wijken van Nederland. Wat dat betreft is er weinig veranderd.

6 HET SHIRT EN HET LOGO

22

Bij de oprichting in 1908 was de naam dus Wilhelmina en waren wijnrood en blauw de clubkleuren. Na een fusie werd Wilhelmina r.v.v. Celeritas en werden de clubkleuren zwart en geel, een beetje zoals Vitesse. Maar toen de club in 1912 promoveerde, moest er weer een nieuwe naam komen, omdat er al een Celeritas in die divisie speelde. Maar goed ook, want anders waren we nu misschien wel fan geweest van Celeritas en dat is echt minder mooi dan Feyenoord, toch? Op de ledenvergadering werd besloten de naam van de wijk te gaan gebruiken en weer nieuwe clubkleuren te kiezen en sindsdien speelt r.v.v. Feijenoord (en later Feyenoord) in het rood-wit-zwart.

Tot in de jaren zeventig waren de shirts gewoon shirts maar vanaf de jaren zeventig en tachtig voltrok zich een ware shirtrevolutie. Het begon met kleine logo's van kledingmerken of de bekende drie strepen en ook werd het katoen vervangen door experimenteel polyester, dat er om eerlijk te zijn niet uitzag en ook nog eens heel erg jeukte. Het clublogo zoals we dat nu kennen kwam pas in 1982 op de borst te staan. Dat was ook het seizoen waarin Feyenoord de eerste shirtsponsor uit de geschiedenis mocht verwelkomen. Dat was Gouden Gids, dat

meteen bedong dat Feyenoord de uitwedstrijden in een gouden tenue ging spelen, volgens velen nog steeds het mooiste uittenuer aller tijden.

Vanaf dat moment waren logo, sponsor en kledingmerk vaste ingrediënten van de shirts, die je nu ook steeds makkelijker overal kon kopen. Want geloof het of niet, eind jaren zeventig kon je echt nergens een shirt van je club kopen.

Op veel oude foto's zie je op de borst een grote gouden F. Nog niet eens zo heel lang geleden pressteerde het bestuur het om het logo in het zwart af te drukken. Was goedkoper, vandaar. Gelukkig is dat alweer verleden tijd.

De laatste decennia is er door de vergaande commercialisering vooral met het uittenuer flink gesold. Zo betraden de Rotterdammers het veld in Utrecht voor de eerste wedstrijd van seizoen 2022/23 in een grijs hansopje met roze accenten. Niemand die er nog van opkijkt. Na het kampioenschap van 2023 besloot de club zelfs vier verschillende shirts op de markt te brengen.

23

7 DE STER OP HET SHIRT

Ik hoor je denken. Drie vaste items op het shirt? En die ster dan? Klopt, die kwam later pas. Dat zit zo: op het Feyenoord-shirt staat boven het logo een gou-